

1. dec. 1835

AFSENDER

Martinus Rørbye

MODTAGER

Jørgen Hansen Koch

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Brev nr. 56 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37.

Afsendersted:

Athen

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Ludwig I

Gottlieb Bindesbøll

C.W. Eckersberg

Christian Frederik Holm

Nicolai Abraham Holten

Ida Koch, f. Wulff

Christian Frederik Schiøtt

Just Mathias Thiele

Henriette Wulff

Peter Wulff

Arkivplacering:

Det kgl. Bibliotek, NKS 2335, 2°

TRANSSKRIFTION

Athen den 1ste December 1835.

I den Forudsætning kjære Her Etatsraad, at De allerede siden rum Tid har modtaget mit Brev af 6te September,¹ er De viidende om, at det dengang var min Agt at gaae til Grækenland, og da jeg nu allerede har opholdt mig her i nogen Tiid, maae jeg ikke undlade at meddeele Dem hvad Resultat denne Reise har medført, for saavit jeg nu er istand dertil. Hindindtil har jeg nemlig ikke seet viidere af Landet, end hvad Reisen fra Patras til Athen bragte mig, og det var jo i mange Henseender yderst interessant; men De ved, [at] Athen dog er Hovedpunktet, og hvad mit Ophold her angaaer, da maae jeg forsikre Dem om, at det allerede nu tilfulde har lønnet mig de Besværligheder, og den Tiid, der er gaaet, førend vi kom her. Nu derimod, siden jeg er her, og paa alle Siider seer mig omgivet af de mest maleriske Seener og Puncter, hvorpaa Athen, fremfor de fleste andre Stæder er saa riig, benytter jeg alle Øjeblikke for nogenlunde at bøde paa hvad der er tabt ved Reisen; og Udbyttet af denne min Stræben skal jeg tage mig den Frihed at forelægge Dem ved min Hjemkomst, for selv at lade Dem dømme hvorvit jeg har været heldig; og det skulle glæde mig meget, vis jeg var saa heldig, at vinde Deres Tilfredshed, som til enhver Tiid har været mig saa vigtig: ved Hjælp af Dem tiltraate jeg denne Reise, ved Deres Hjælp haaber jeg ogsaa at fuldende den paa en Maade, der ikke maae lade Dem fortryde, at De tog Dem af min Sag. – De veed kjære Her Etatsraad af mit Brev fra Neapel, at min Udflugt fra Italien dengang blot indskrænkede sig til endeel af Grækenland, og Planen var da lagt saaledes, at jeg skulle være tilbage i Rom i Begyndelsen af Februar, og jeg skrev derfor til Justitsraad Holm,² om at anmode Konferentsraad Holten,³ om at sende mig en Deel af mit Stipendium af det 3die Aar, saa at jeg deraf kunne tilbagebetale Bindesbøll⁴ det Udtog, han nu gjør for mig. Er det omtalte Brev nu kommen Justitsraaden ihænde, da har han maaske nu sendt mig en Vexel til Rom, og jeg vil først seenere være istand til at gjøre Brug deraf, da der her nu har aabnet sig en gunstig Leilighed, til ogsaa at besøge Constantinopel. •2• Her er nemlig kommen et fransk Dampskib, der alle 14 Dage gjør Tuuren her fra til Constantinopel, og paa Veien anløber fleere af Øerne i Arcipelagus, og opholder sig i Smyrna i to Dage, og da Betalingen for Passagererne kun beløber sig til 25 Species, saa synes jeg ikke at kunne lade denne Leilighed gaae ubenyttet bort, saameget mere, som jeg vist aldrig i mit Liv oftere kommer i disse Egne. De vil vist ikke kunne misbillige denne Beslutning, da De selv veed hvor malerisk der skal være; dog skulle denne Reise opvække Deres Mishag, da fortrøster jeg mig til, vis Skjæbnen ikke skulle blive mig meget grum, da

nok, ved et tyrkisk Malerie at overbeviise Dem om, at jeg har vist at drage den Fordeel for min Kunst af Opholdet der, som jeg ved min ringe Evne er istand til. – Da Ideen om denne Tuur først opstod hos mig troede jeg aldrig at den kunne realiseeres, da vore Penge ikke kunne forslaae længere, end at vi dermed kunne vende tilbage til Rom, efter at have besøgt de forskjellige mærkeliige Puncter her i Landet og jeg yttrede dette liigefrem til nogle Bekjenterne her, der vare de Ivrigste i at opmuntre mig til Reisen. Disse, langt fra at trække dem tilbage, forsikrede, at naaer intet Andet var i Veien, skulle denne Vanskelighed snart blive hævet, og Bindsbøll og jeg modtog deres Tilbud, og reiser herifra den 11te Dec: og vil vi da formodentliig være i Constantinopel naaer De modtager disse Linier. Vores Bestemmelse er, at opholde os der 1 Maaned, og da at vende her tilbage, hvor jeg da haaber at kunne betale min Gjæld med de Penge, som jeg maae beede Dem om at anmode Conferentsraad Holten om. Uden Deres Mægling og hans Velvilie, ved jeg meget vel, at jeg ikke kan gjøre Fordring derpaa; men jeg haaber, at hverken De eller han vil nægte mig den Bistand jeg for Øjeblikket trænger til. – Naaer jeg fik 150 eller 100 Spec da tænker jeg at kunne dække mine Udgifter, og jeg maatte da beede Dem, om at Pengene maatte sendes mig her til Athen, paa den sikkrest munlige Maade, helst med dobbelte Vexler, og saa snart det lod sig gjøre, da vi ellers ikke kan komme herifra tilbage til Italien. Jeg troer at et Brev bruger 5 a 6 Uger herfra til Danmarc, altsaa liigesaa lang Tiid tilbage, og naaer denne Tiid er gaaet, er jeg her tilbage, og venter Deres Svar, som jeg haaber vil være gunstigt. – Dog nu Her Etatsraad, da jeg har lettet denne Steen fra mit Hjerte, maae jeg for[tælle] Dem lidt om hvorleedes her nu seer ud i Athen; da der vist er meget forandret si[den De] opholdt Dem her; Ødelæggelserne under Krigen have ganske forandret Byen, og f[or Aar] siden maae der næsten ikke have været andet end Gruushobe, hvori man nu roder omkring for at gjøre saa meget som muligt Brug af Steenene: man har nu ogsaa alt bragt omtrent 2000 Huuse under Tag, som jo rigtignok ikke betyder saa meget, naaer man veed, hvad man her forstaaer ved et Huus, der bygget af daarligt Bindingsværk, og siden sammenbygget med hvad der ligger nærmest for- •3• haanden jo ikke inogen Henseende kan sammenlignes med Boeligerne hjemme. Dog vist er det, at her er megen Liv ved Opførelsen af den nye Bye. Skade at Planen er bleven lagt saaledes, at man nu bygger ovenpaa meget af det Antique, som man maaske længere hen i Tiiden med ringe Bekostning ellers ville have bragt for Dagens Lys. Ved Opførelsen af et Militair Hospital, lidt neden for det Sted, hvor engang Bakkuses Theater laae, fandt man nylig et Par meget smukke Mosaikker, og Fundamenterne til en

antique Bygning idet man ville lægge den for det nye; og saaledes støder man overalt paa interessante Levninger, der nu maae gaae tilgrunde, da Regjeringen ikke har Midler til at kjøbe de Grundstykker, hvor saadant findes. Veien til Piræus er nu ogsaa færdig; men anlagt paa den gamle Muur, der gik fra Athen til denne Havn; de nye Grækere har med deres Sved maattet sande, at deres Fædre have bygget sufiset[?]; thi det var dem næsten ikke muligt at faae Muuren iævnnet med Jorden, hvor den ragede for stærk op. Det Interessanteste ved de Arbeider her foretages er imidlertid unægtelig Udgravningerne paa Acropolis, der nedrives med temelig Iver; da De opholdt Dem her existerede formodentlig endnu de tyrkiske Huuse deroppe, som formodentlig meget maae have betaget de antique Templer deres Skjønhed; nu ere disse alle borte; Kuglerne, som formodentlig der maae have regnet ned, have begyndt Værket, og Gruushoebene, der ere blevne tilbage ved Hussenes Fald rydder man nu bort. Det er imidlertid et Herkulisk Arbeide, der vil medtage Aar. Foran Propylerne er man kommen viidest, og det lille Nice Tempel tildeels igjen opreist; Bindsbøll har i et Brev til Professor Thiele⁵ tegnet en lille Plan deraf, saaat De deraf vil kunne see hvorledes det nu seer ud i Grunden; jeg skal ved min Tilbagekomst viise Dem hvorledes det seer ud over Jorden. Parthenon har vel lidt uhyre meget ved Bombardementet, og Sprængningen af det tyrkiske Krudtmagasin; med det er dog endnu den stolteste af alle de antique Levninger, og den store Mæng[d]e af viide Pletter paa det ellers af Luften gulnede Marmor, viiser best hvilken Kraft at denne Bygning maae have, da den har været istand til at udholde saa megen Vold. Af Basrelieferne og Metopherne ere alle de ydre borte, i Søilehallen foran er imidlertid endnu det Heele, hvoraf jeg troer Academiet har en Afstøbning. Minerva Palias, Erecteus og Pandroseon Templet ligger endnu ganske, som det var efter Krigens Ophør, man har endnu ikke begyndt at grave der; det vil vist være vanskeligt at bøde paa den store Skade disse nydelige Templer have liidt. Hvad der er bleven skaanet til vores Tiid vil vist ogsaa i Fremtiden blive det; thi 5 Invalider, der for Øjeblikket er [Stedet]s Befolkning vaage med Argus-Øjne over disse Helligdomme, og om Søndag[ene naa]er det er tilladt for alle at komme derop, have disse gamle Herrer en svær Do[nt med at] overskue Alt; om Søgne Dagene er det noget bedre for dem, da de da blodt maae følge de enkelte Reisende, som med Billetter besøge Stedet. Bindsbøll og jeg ere befriede for denne Overvagt, da vi her betraktes som Honoratiores, der har sine Fordeele at være af den Slags. Dog kjære Etatsraad mit Papir er fuldt, og tillader mig ikke at skrive mere vidtløftigt, det ville vel ogsaa tildeels være overflødig for Dem, da De saa vel selv kjender Athen, dog Et

og Andet af hvad her senere er foregaaet kunne jeg vel have havt Lyst til at yttre mig lidt om, men opsætter det nu til jeg kommer hjem, da lader det sig dog bedre mundtlig siige. – Kongen af Beieren⁶ ventes om et Par Dage her, man reiser ham en Æresport, og vil ogsaa paa andre Maader viise ham Hyldest; men det har været de forskjellige Autoriteter vanskeligt at bestemme paa hvad Maade dette best kunde •2• skee, da man ikke kunne blive enige. Der var samenkaldt en heel Forsamling, og der skal have været mange snurrige Propositioner; men Æresporten er den eneste man hidtil har hørt noget bestemt om; hvad det bliver til med den gyldne Krands veed man endnu ikke ret. – Hvad Sundhedstilstanden her i Landet angaaer, da er den temmelig god, naaer man undtager blandt de fremmede Militaire hvoraf bestandig endnu Hospitalerne ligge fulde; og hvad Roligheden i Landet angaaer, da hører man for Tiiden ikke noget til Røverne paa den tyrkiske Grændse, der for nogle Maaneder siden vare saa dristige og talrige at der maatte sendes Soldater mod dem. •1•

Indlagte lille Brev til Professor Eckersberg⁷ maae jeg beede Dem godhedsfuld at levere ham, og undskylde |da| mig meget, at jeg har bebyrdet Dem dermed. I liige maade maae jeg beede Dem om Deres Tjener maatte gaae ned til Kammerraad Schiøtt⁸ ved gammel Strand No 14 og spørge om mine Breve vare rigtigt ankomne, jeg mangler Brev fra min Kjæreste og Moder, allerede nu i lang Tiid, og frygter at mine eller deres Breve maae være gaaet tabte, det vilde være mig meget ubehageligt om dette var Tilfælde. – Jeg slutter nu kjære Her Etatsraad med mange Hilsener til Deres Frue,⁹ og Familie ikke at forglemme Frøken Jette¹⁰ og Leutenat Peter Wulff¹¹ som mine gode Venner i fior Vinter i Rom; Dem selv Her Etatsraad anbefaler Deres bestandig saare forbundne Martinus Rørbye

Bindesbøll beeder meget at hilse, og er det hans Bøn til Dem Her Etatsraad om De vil have den Godhed at lade høre hos hans Broder, om hans Brev rigtigt er ankommen hvori han havde forlangt sig tilsendt her i Athen snarest mulig 100 Specier. Skulle dette hans Brev være udebleven, da skal jeg beede Dem meget fra Bindesbøll at De da ville meddeele hans Broder hans Anmodning om Pengene, da ellers baade han og jeg kommer til at vente længere end vores korte Tiid tillader os, ja maaske saagar kan komme i Ubehageligheder, og Penge-Ubehageligheder paa en Reise blandt Barbarer maae være saare slemt.

¹ Brevet er nr. 48 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37.

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

² Brevet til Christian Frederik Holm er nr. 55 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37, men er ikke bevaret.

³ Nicolai Abraham Holten.

⁴ Gottlieb Bindsbøll.

⁵ Just Mathias Thiele.

⁶ Ludwig I.

⁷ Brevet til C.W. Eckersberg er nr. 57 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37.

⁸ Christian Frederik Schjøtt.

⁹ Ida Koch, f. Wulff.

¹⁰ Henriette Wulff.

¹¹ Peter Wulff.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Handwritten letter in cursive script, dated October 1833. The text is written in Danish and discusses various matters, including a reference to the 'Kongelige Danske Post' and 'København'. The letter is signed 'M. Nielsen' at the bottom left. The date '1. October 1833' is written in the top right corner. The paper shows signs of age and wear.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document, written in Danish. The text is dense and covers most of the page. It appears to be a historical document, possibly related to the Carlsberg Foundation mentioned in the header. The script is highly legible and characteristic of 18th-century Danish handwriting.

